

Закликають М. Горбачова звільнити І. Ратушинську

Нью-Йорк. — Громадська організація Дім Свободи, яка знаходиться в Нью-Йорку, надіслала генеральному секретареві ЦК КПСС Михайлові Горбачову телеграму з закликом негайно звільнити мусульманку Ірину Ратушинську, засуджену на 12 років позбавлення свободи за «антисовєтську агітацію і пропаганду».

В телеграмі сказано, що при винесенні присуду І. Ратушинській було порушено багато совєтських законів, як і міжнародних угод, під якими стоїть підпис Совєтського Союзу.

Копії звернення були надіслані амбасадорів ССРСР у Вашингтоні Юрію Дубініну, керівникові совєтської делегації на жєнівських переговорах Владіміру Карпову, Сіліпі письменників ССРСР і начальникові слідчого

ЗУСТРІЧ ЗЕМЛЯКІВ ЯРОСЛАВЩИНИ

Чикаго. Регіональне Об'єднання Ярославщини та країни Засяння запропонує членів, земляків і колишніх учнів та професорів ярославської української гімназії на 2-гу регіональну зустріч, що відбудеться в дні 4-го і 5-го жовтня с.р., тут в залі катедри св. о. Миколая. Зголошення до участі разом з оплатою 25 дол. від особи і замовлення на підпис слід надіслати до 20-го вересня на адресу: скарбника Степана Мерзи, 2320 West Iowa St., Chicago, Ill. 60622.

Популярна співачка Л. Ковальчук накрутила нову платівку

Люба Ковальчук, батьки якої емігрували з України до Монреалю, Канада, є тепер найбільш популярною співачкою в Канаді.

Спершу Л. Ковальчук видала дві платівки українських пісень. Перша платівка п.н. «Зоря» вийшла в 1977 році, а друга платівка «Любови» в 1978 році.

Від того часу співачка оформила нову оркестру з п'ятих осіб та з нею видала дві платівки, на яких співас по-англійськи. На першій платівці «Secrets and Sins», що вийшла в 1982 році, Л. Ковальчук присвятила одну пісню — балладу своєму батькові, який помер в 1979 році. Ця пісня була одною з найпопулярніших в Канаді коли платівка вийшла.

Після великого успіху і продажу першої платівки, Л. Ковальчук видала три малі платівки.

В травні цього року вийшла друга платівка Л. Ковальчук п.н. «Between the Earth and Sky», яка 14-го серпня буде випущена в Америці. Залежно від відгуку американських слухачів музики, Люба знає, чи платівка її вдасться, та чи має їхати в турне по Америці і Канаді.

Л. Ковальчук

Л. Ковальчук раніше цього року вишла заміж за Петра Марунчака, сина відомого хореографа Петра Марунчака ст. Йому є бубні в її оркестрі. Всі вони відомі із своїх виступів на Союзі.

Слід підкреслити, що Люба завжди підкреслює своє українство.

Померла людина що жила 620 днів із штучним серцем

Льюїсвілл, Кентакі. — Тут, у «Гюмена» лікарні помер в середу 6-го серпня 1986 року Вілліам Шредер, який досі був єдиною людиною, що жила найдовше із штучним механічним серцем. В перших днях після переселення, яке відбулося 25-го листопада 1984 року, почувався він напружено добре. Однак після короткого часу він дістав удар мозку, який опісля повторився ще декілька разів, так, що йому відібрало мову і він помер постійно перебуваючи в лікарні під опікою медичної обслуги та лікарів.

Кілька днів перед смертю його стан помітно погіршився і він знову перейшов цілий ряд мозкових ударів. Наслідком того родина просила вже не пробувати рятувати його і він помер у середу, 6-го серпня с.р., о год. 1:35 по полудні. При ньому була дружина і шестеро дітей.

Крім численних мозкових ударів В. Шредер мав також хронічні інфекції та проблеми з легенями. Його поважна серцева недуга розпочалася у його п'ятдесяті роки життя і так погіршалася, що лікарі не давали йому більше як тиждень життя. Тоді він погодився на експеримент із вщеплен-

З'їзд КОРНБЕРЖЦІВ

Кергонксон, Н.Й. (Р.Ч.). — Тут на Союзі в дні 6-го і 7-го вересня відбудеться зустріч колишніх мешканців табору Корнберджі. З'їзд заповідається чисельний, бо зголошуються гості не тільки з Америки, але й з Канади, де є велика громада корнберджів.

У Мюнхені померла Т. Новак-Мельник

Мюнхен, Західна Німеччина. — У вівторок, 5-го серпня 1986 року тут померла, по довгій і тяжкій недугі, покійна 42 роки, бл. п. Тамара Новак з дому Мельник.

Перед хворобою працювала тут у «Радіо Свобода», займалася виховною працею в Пласті, була теж виховницею і коменданткою

новацького табору на «Боб-ріві».

Залишилася у глибокій жалобі жінка Юрія, шестилітню донечку Анастасію, маму Василю Шраменко-Данко з мужем Богданом і батька Антона Мельника.

Похорон відбудеться на українській частині цвинтаря Вальдфрідріх у Мюнхені у понеділок, 11-го серпня.

Союзники запланували прогулянку на Союзівку

Нью-Йорк. — Окружна Управа СУА в Нью-Йорку влаштує одноденну прогулянку автобусом на Союзівку на День Союзників для членок з родинами та для

громадянства. Прогулянка відбудеться в неділю, 17-го серпня с.р. автобус виїде о год. 7:30 ранку з-під домівки СУА при 108 Друга авеню. Зголошення на автобус приймають П. Стус: тел. (212) 673-5375 або А. Натіна (718) 441-3326. Оплата — 16 дол. від особи.

На Союзівці програма Дня Союзників включати: о год. 10-й відбудеться Служба Божа, о год. 12-й буде спільний полуденок, а в год. 3-й по полудні відбудеться мистецька програма з участю членок 62-го Відділу Олі Шкафаровської й Олі Ходоби і членок 71-го Відділу, який дасть показ дитячого вбрання з моделюванням Тамари Сибі. Програму вестиме Євгенія Рубчак.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк. — Українське Патріархальне Товариство Відділ в Нью-Йорку влаштує святочні сходи для членів товариства і українського громадянства з нагодою другої річниці смерті св. п. Патріарха Йосифа. Сходи відбудуться у неділю, 7-го вересня с.р., о год. 1:30 по полудні тут в Домі Українського Визвольного Фронту, при 136 Друга авеню.

ЗУСТРІЧ МЕШКАНЦІВ ЛЯНДЕКУ

Торонто. Зустріч колишніх мешканців табору Ляндек, Австрія, відбудеться в суботу, 23-го серпня с.р., тут в Інституті св. Володимира, при 620 Спадайна авеню. Реєстрація зустрічі починається о год. 10-й ранку. Бажаючи взяти участь повинні зголошуватися на адресу: Марії Горбань: 65 Southport Str., Apt. 209, Toronto, Ont., Canada M6S-3N6, tel.: (416) 763-2178.

УРЯД У ФІЛІППІНАХ РОЗПОЧАВ РОЗМОВИ З КОМУНІСТАМИ

Маніла, Філіппіни. — У вівторок, 5-го серпня с.р., представники уряду президента Коразон Акіно відбули першу зустріч з речниками комуністичного руху спротиву, яку пізніше речники уряду назвали «зустріччю з давніми приятелями» і «започаткуванням діалогу неперестану».

Очевидно, ані К. Акіно, ані її найближчі дорадники, не знають, яка ціль комуністів, чому вони, які досі вели боротьбу проти уряду зі зброєю в руках, погодилися прийняти її пропозиції і сісти спільно з урядовими особами за круглий стіл до переговорів. Представник уряду Рамон Мітра висловив сподівання, що урядові делегації і представники комуністичного руху спротиву вдасться узгодити програму переговорів, яка вже в першій точці передбачає завершення зброї, тобто припинення всяких боїв між ними і урядовою армією і поліцією. Уряд Акіно хотів би досягнути саме-такі порозуміння з комуністами ще перед її першою поїздкою до З'єднаних Штатів Америки у першій половині вересня цього року. Мітра запропонував комуністам, щоб головні проблеми, які мають бути розв'язані поки розпочнеться їхня співпраця з урядом, були обговорені після проголошення завершення зброї, але два комуністичні делегати не хотіли погодитися з цією пропозицією.

«Я не маю жадної ілюзії, що наше непорозуміння з

ними можна буде легко поладати, бо йдеться тут про основні справи, а може навіть намагання зміни політичної й економічної системи у Філіппінах, але іншої альтернативи ми не маємо, якщо в нас є бажання припинити партизанську, а може навіть громадянську війну і розпочати процес мирної відбудови нашої країни», — заявив Мітра кореспондентам.

Розмовами з комуністами К. Акіно хоче сповнити свою обіцянку дану виборцям у передвиборчій кампанії, а крім того вона переконана, що в атмосфері громадянської війни чи пожеж лених партизанських дій про жадну відбудову держави чи її економіки не можна навіть думати.

Поки що уряд К. Акіно не виходив з жадними конкретними пропозиціями, а може взагалі їх немає, кажуть політичні спостерігачі, а комуністи приобіцяли передати урядові свої передумови до кінця цього тижня на письмі.

Так звана «народна армія» комуністів зросла в останньому часі з 16 до 22,000 воїнів, зброю для яких постачає Москва і її сателіти, а найбільше комуністичний В'єтнам. Комуністи ніяк не хочуть здати урядові зброї, скапітулювати і включитися у мирне життя. Це не лежить в характері комуністів і К. Акіно матиме з ними ще багато клопотів, — кажуть досвідчені військові старшини і політики.

У СВІТІ

УЧАСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ воїнів і спеціалістів ФБІ в Болівії, які допомагали місцевій владі зменшити продукцію і перепачкування наркотику, була така успішна, що Болівія зменшила майже наполовину, «експорт» кокаїну до ЗСА й інших країн. Між іншим Адміністрація президента Роналда Регена застала над уділенням для Болівії більшої фінансової допомоги, заявив болівійським представникам амбасадор ЗСА. Болівія раніше жалувалася, що знищення плантацій кокаїну зменшило приходи до державної каси принаймні на 100 мільйонів доларів в річному відношенні.

ЦІНИ НА ОЛИВНІ ВИРОБИ, зокрема на бензину і оливу до ogrivannya будинків, можуть зрости на 10 до 20 центів за галлон, якщо експортерам нафти, тобто країнам ОПЕК, вдасться затримати єдність між собою і зменшити, як було заплановано на нарадах в Женеві минулого тижня, відбутку оливної ролі з 20,5 мільйонів бочок на 16 мільйонів денно. Така підвишка матиме, очевидно, негативний вплив на економіку багатьох західних держав, особливо тих, які повністю залежні від імпорту оливи з інших країн.

БАСКИ В ЕСПАНІЇ, особливо сепаратисти і члени ETA, терористичної організації, погрожують, що вони атакуватимуть також чужинців, особливо тих, які приїжджають до Еспанії з країн, які вдержують дипломатичні зв'язки з Мадридом. Погрози були розіслані організацією ETA до закордонних амбасад і консулатів. Політичні спостерігачі думають, що погрози звернені в першу чергу проти Франції, яка готова допомагати Еспанії зліквідувати нелегальну діяльність басків. Видача деяких басків еспанському урядові викликала гостру реакцію проводу ETA і у висліді згаданих погроз.

В БЕЙРУТІ, ЛІВАН, продовжуються вбивства людей, при допомозі бомб чи звичайної перестрілки між мусульманами-шіїтами і християнською міліцією, переважно біля так званої зеленої лінії, яка розділяє місто на дві половини — християнську і мусульманську. Гинуть, очевидно, багато невинних і незаангажованих у міфракційну війну осіб. У вівторок, 5-го серпня, мусульмани-шіїти знову, вбили поліцейця і сирійця, правдоподібно воєнка, який стояв на варті, сповнюючи свою службу. Як відомо, ліванський президент Амін Гемаль звернувся до Сирії з проханням допомогти йому навести порядок в місті, на що Сирія дала свою згоду.

ДЕНГ ШАОПІНГ, некоронований лідер Китайської Народної Республіки, заявив у вівторок, 5-го серпня с.р., що китайські урядові і партійні чинники студіюють тепер промову і пропозиції совєтського лідера Михайла Горбачова, який пропонує відновлення переговорів між Москвою і Пекіном у справі поліпшення відносин між цими двома країнами. Він підкреслює, що пропозиції Горбачова мають позитивні елементи, але вимагають деяких пояснень. Японські засоби масової інформації відмітили, що це перший випадок від довгого часу, що китайські лідери зайняли офіційне становище до совєтських пропозицій, які вміщують в собі позитивні concessi в заміну за відновлення співпраці ССРСР з Китаєм. Ці джерела заявили, що дорадник японської урядової ліберально-демократичної партії Суеуму Нікадо зустрівся з Д. ШАОПІНГОМ і лідером китайської комуністичної партії Гу Йобеном і мав з ними довшу розмову на цю тему.

РЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІЗРАЇЛЯ Шімон Перез заявив кореспондентам в Єрусалимі, що його уряд не матиме нічого проти, якщо Совєтський Союз виявить бажання брати участь у переговорах, метою яких є підписання мирного договору арабських держав з Ізраїлем. Це може статися тільки тоді, якщо ССРСР нав'яже дипломатичні зв'язки з Єрусалимом, а тепер йдуть заходи в справі встановлення тільки консульських зв'язків.

ВІЙСЬКОВІ І ЦИВІЛЬНІ СПЕЦІАЛІСТИ ЗСА ПОЇДУТЬ ДО ССРСР

Вашінгтон. — Американські головні дорадники президента Роналда Регена у справах контролю зброї і спеціалісти Пентагону від нуклеарної зброї і противітської оборони, зокрема знавці нової противітської системи, чи оборонної ініціативи Р. Регена, поїдуть до Москви, щоб там, спільно із совєтськими спеціалістами застановитися над можливістю припинення випробування і продукції атомної бомби й іншої зброї та докладно обговорити справу розміщення у стратосфері оборонних апаратів метою яких є знищення ракет й інших об'єктів заки вони досягнуть своєї цілі.

Проти цієї зброї весь час протестували лідери комуністичної імперії, ще перед приходом до влади Михайла Горбачова, і продовжують це робити тепер. Один з близьких співробітників Президента, який не бажав бути названим по імені заявив, що поїздка американської групи спеціалістів є вислідом домовленості між Р. Регеном і М. Горбачовим ще в Женеві в листопаді минулого року і перепиши між ними у справах другої зустрічі на вершині, яка, правдоподібно, відбудеться при кінці цього року, у З'єднаних Штатах Америки.

Американську групу очолюватиме дорадник Президента у справі озброєння Пол Г. Ніш, а до неї входить також крім нього ще вашінгтонський адвокат і голова американської делегації на переговорах про роззброєння в Женеві Мекс Капелман, Едвар Л. Ровні, Роналд Ф. Леман, Мейнард В. Глітман, Річард Н. Перл асистент секретаря Департаменту оборони, який вважається одним з найкращих експертів від озброєння і полк. Роберт І. Лінгард, спеціальний дорадник Президента.

Почалася ера політики детанту ЗСА з ССРСР і, очевидно, закривання перед власним народом і альянтами правила про переговори і обіцянки, — кажуть деякі консервативні аналітики.

В АМЕРИЦІ

ДВА СЕНАТОРИ З АЛЯСКИ — республіканці Френк Мурковскі і Тед Стівенс — і совєтські представники — відповідали правничим міністерства охорони здоров'я Іван Нікітін і міністерства закордонних справ Вячеслав Кайдаш — підписали у понеділок, 4-го серпня, угоду про співробітництво в ділянці охорони здоров'я. Угода передбачає обмін інформацією і спеціалістами, а також проведення спільних наукових конференцій.

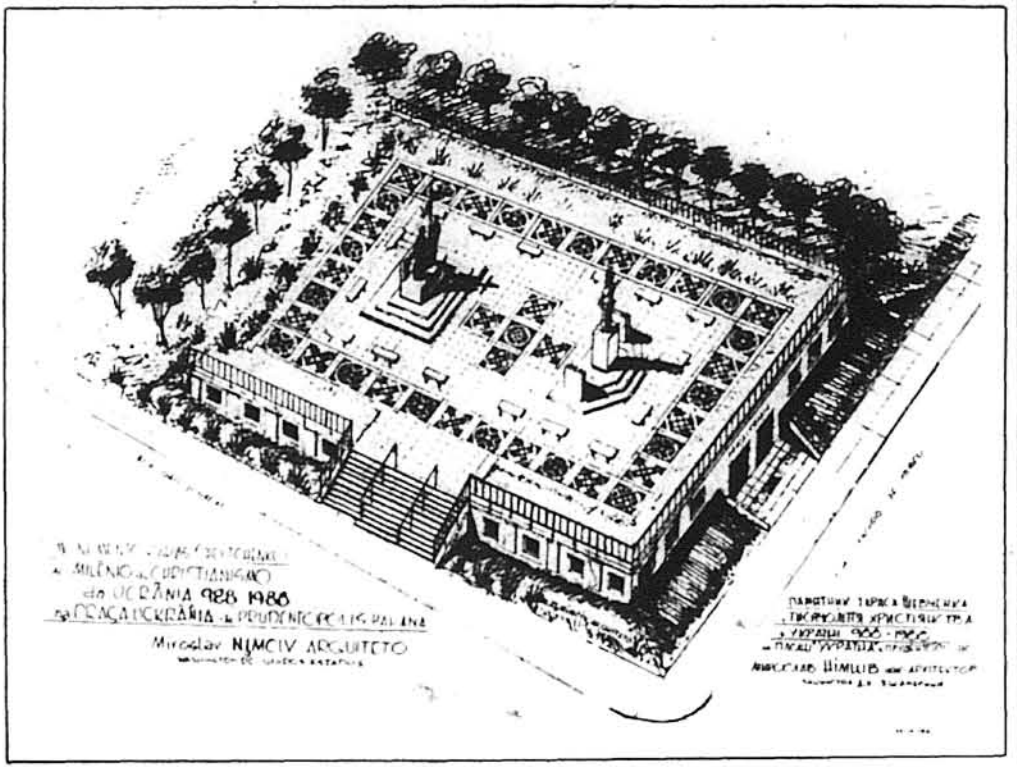
ЗВІТИ ПРО ВКЛАДИ різних країн у фонд Організації Об'єднаних Націй, призначений для допомоги голодуючим втікачам і постраждалим від стихійного лиха, показали, що розвинуті країни Заходу внесуть 86 відсотків всіх коштів, 13 відсотків внесуть країни, що розвиваються, і лише один відсоток — країни совєтського блоку. 23 західні країни виділили в 1984 році для розвитку Третього світу 1.1 біл. дол., а країни Східної Європи, включаючи Совєтський Союз, лише 10.5 міль. дол., тобто майже в сто разів менше.

СІН ЄЛСНІ БОННЕР Алексей Семіонов повідомив репортерів, що вперше з дня від'їзду із З'єднаних Штатів Америки їй вдалося дозвонитися до родини. Розмова тривала 20 хвилин, але з незрозумілих причин постійно переривалася. Єлсн Боннер вдалося повідомити, що якщо раніше її і академіка Андрея Сахарова фотографували захованою камерою, то тепер агенти КГБ не вважають за потрібне ховатися і фотографують їх відкрито.

МІСЬКІ ВЛАСТІ НЬО ЙОРКУ повідомили, що в боротьбі з торгівлею наркотиками тепер застосовуються нові заходи: поліція почала конфіскувати авта тих, хто купує кокаїну і героїну. За чотири дні лише в одному районі Мангеттену, Вашингтон Гайтс, було конфісковано 30 авт, 27 з яких належали мешканцям Нью Джерсі, що приїжджали за наркотиками. Конфіскація проводиться на підставі прийнятого 16 років тому федерального закону, який передбачає конфіскацію майна, що вживається для виробництва або купівлі і продажу наркотиків. Досі цей захід стосовано лише до торгівців наркотиками, однак тепер власті розповсюдили його і на їх клієнтів. Виступаючи на пресовій конференції, поліцейський коменсер Нью Йорку Бенджамін Ворд зауважив, що конфіскація авт «буде доброю наукою для тих, хто купує в нашому місті наркотики. Якщо ви їдете автомобілем в Нью Йорк купувати «крєк», не забудьте взяти з собою гроші на таксі чи автобус додому».

ПІСЛЯ 12-РІЧНОЇ перерви до Америки приїжджає ансамбль народного танцю під керівництвом Ігора Мойсєєва. Гастролі почнуться в театрі Метрополітен в Нью Йорку у вівторок, 2-го вересня і триватимуть до неділі, 14-го вересня. Потім ансамбль вирушить в турне по Америці і виступить у Бостоні, Філадельфії, Вашингтоні, Чикаго, Лос Анджелесі, Дітроїті — всього в 17 містах від східного до західного узбережжя З'єднаних Штатів. Ансамбль засновано в 1937 році. Його засновників, Ігореві Мойсєєву, в січні цього року сповнилося 80 років. До репертуару ансамблю входить понад 250 танців різних народів світу, а тому числі і українські народні танки.

БРАЗИЛІЯ ВШАНОВУЄ ШЕВЧЕНКА І ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИАНСТВА УКРАЇНИ

Шкіц архітекта площі «Україна» в Прудентополісі.

Прудентополіс, Бразилія — Як подає українська газета «Правда» з Прудентополісу, Парана, це місто буде мати великі святкування в дні 9-го, 10-го та 12-го серпня с.р.

Святкування ці зосереджуються на розбудові площі України, де частину парку перетвориться у пам'ятниковий ансамбль: дошкільний рівень, доступний з вулиці, буде приміщувати залі

музею, бібліотеки та постійну мистецьку виставку, разом 4,800 квадратних стіп, поміщуючи теж борові кімнати від вулиці св. Йосафата. Тут будуть приміщені два пам'ятники: Тараса Шевченка та Тисячоліття Христення із статуями св. Володимира та св. Ольги разом з хрестом. Цей ансамбль буде оточений орнаментовим

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel. (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні виплатити і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Труднощі Горбачова у власній партії

Генеральний секретар компартії СРСР Михайл Горбачов провів кількадеденну подорож по Далекому Сході і в кількох містах на Сибірі висловив промови з критикою бюрократичного апарату та різних його місцевих керівників. Критикував недбалість, бюрократизм, вигідництво і фальшування звідомлень по лінії вихвалювання всього та промовчування недоліків. Після повернення його до Москви, "Правда" проголосила короткий підсумок і назвала різних місцевих кациків, яких позбавлено їхніх становищ. Але що найцікавіше — після його досить різкої промови в Хабаровську подано через радіо тільки дуже злагіднену версію його виступу з пропущенням різних критичних місць. Закордонні кореспонденти в СРСР не знають, чи на таку реакцію його промови погодився сам Горбачов, послуховавши поради своїх реєвних дорадників із табору партійних принципалів, чи це переведено цензуру його промови без його відома.

Московський кореспондент одного з найважливіших американських щоденників, "Кришчен Саенс Монитор" твердить, Михайл Горбачов має в своїй компартії поважних противників задуманих ним реформ. Ті реформи націлені, перш за все, на поліпшення хронічної економічної кризи, відсутності в крамницях предметів першої потреби та на урізання надмірних привілеїв партійних достоянників. Вже раніше західні коментатори-аналітики стверджували, що Горбачов — це за віком, "молодий", а не "старий" комуніст, і що він радше реаліст-прагматик, ніж партійно-ідеологічний доктринер. Це не значить, що він не є вірним партійцем, і це він сам в одній з отих останніх своїх промов підкреслює, що задумані ним реформи не порушать ні трохи системи соціалізму, яка, мовляв, "найкраща".

Все ж це цікавий для советологів момент, який вказує, що молодші віком члени панівної в СРСР компартії таки починають критичніше дивитися на створений марксо-ленінізмом "рай", існуючий насправді тільки у забріханій пропаганді, у фальшуваних реальності дійсності. Коли за півторачасну панування більшовицької влади треба щорічно купувати в капіталістичних країнах — в Америці, Австралії, Канаді чи Аргентині — зерно і збіжжя, без якого запанувавши в імперії голод, — то це мусить кожній як-так критичній і тверезій людині в СРСР автоматично насувати думку, що тут щось не в порядку. Але панівна комуністична верхівка — разом із теперішнім секретарем компартії Горбачовим — скидає вину на низовий бюрократичний апарат так, як це зроблено із катастрофою атомового реактора у Чорнобилі. Вони ще не зваяються обвинувачувати саму систему, бо тоді мусили б самі себе заперечити, як вірних тим принципам навчання Маркса-Енгельса-Леніна і інших теоретиків "чистого" комунізму, який давно збанкрутував. Того банкрутства вони не зваяються признати, і самі настільки просякли тією пропагандою комуністичних догм, що ледве чи в всилі дивитися на всю систему, як на гнилу і злочинну.

Проте, ця система державного капіталізму під контролею кліки неприродна, зла і фальшива, і вона не може вічно тривати. Такі виступи, як оці останні Горбачова, — це щіпинки в мурі, який ще тримається, опертий не так на ідеологію, як на могутній збройний силі і поліційному апараті. Згаданий кореспондент американського поважного часопису пригадує, що Нікіта Хрущов, який "розвінчав" Сталіна, прагнув теж провести реформи і провалився. Внутрішня партійна опозиція, тоді під кермою Леоніда Брежнєва, використала компромітацію Хрущова з перецьпюванням американської кукурудзи на пісковий ґрунт цінних земель і скинула його та зробила йому ще ту ласку, що не розстріляла, але після його смерті не похоронила його під мурами Кремля.

Все у світі можливе і не можна виключити, що могутній нині кремлівський вождь Михайл Горбачов, який зручно замилує очі західним державним мужам Заходу своїми культурними манерами, може піти слідами Нікіти Хрущова.

Фактично совети провадили війну на два фронти. На фронті реактора війна тривала два тижні, і остаточно відзначено перемогу на тому відтинку коштом великих жертв. На другому відтинку пропагандисти старалися переконати світову спільноту, що від Чорнобиля не грозить ніякої небезпека, що невидючий ворог є під контролею. Московський уряд М. Горбачова старався затаїти цю катастрофу перед світовою громадськістю, однак, тим разом їм не вдалося це зробити. Також звинувачували західної преси в неправдивому інформуванні світу про цей випадок на АЕС не приніс позитивних наслідків кремлівським "товаришам". Світова громадськість, включно із соціалістичними країнами Східної Європи, не довіряла різним советським пресовим інформаціям, уважаючи їх пропагандивними звідомленнями, які інформували громадян тільки про героїські подвиги пожежників, забуваючи при тому подати фактичний стан потерпілого терену.

Факти, що сталися на віддалі 100 кілометрів від Чорнобиля, показують дійсний стан і стверджують фальшивість поданих інформацій советською пресою і радіопередачами. Репортер Ремберт фон Самсон інформус читача про один випадок в місті Бар, віддалено-

Хоч у німецьких концентраційних таборах каралося багато українців, зокрема політичних в'язнів, то наша документарна й мемуарна література про ці "Млини смерті" доволі скромна.

З-поміж нечисленних публікацій на цю тему позитивно виділяються англійські спогади політичного в'язня, який перейшов цілий ланцюг нацистських тюрем і кастетів — д-ра Петра Мірчука, позначеного вивагрованим на його тілі числом 49734. З хвилюючим отриманням числа, жертва переставала бути для адміністрації табору людиною, а ставала мертвою безособовою цифрою, про яку можна було в найкращому випадку висловитися як про "людину", але ніколи як про "людину", бо за таке окреслення винуватця чекали тяжкі, інколи смертельні поби.

Книжка спогадів П. Мірчука складається з вступу, 25-ти розділів і з епілогу. Автор цілком написав її по-англійськи, щоб дати іншонаціональному читачеві лектуру, яка розвіяла б одностороннє зображення нацистських кастетів, які місць знущання і смерті виключно жидів, але в яких, хоч і в іншій мірі, співстраждали всі національності, етнічні, світоглядом, ідеологією, доктринами, релігійні групи (націоналісти, соціалісти, ліберали, комуністи, Свідки Єгови, цигани — асупільна група), які знаходилися в орбіті німецької окупації. Були теж звичайні проступники, кримінальники, злочинці, порушники законів,

Для ознайомлення англійських читачів із українською проблематикою в історичній перспективі, зокрема в передній вибуху Дру-

Володимир Я-ів

ВБИВЧІ РАДІАЦІЙНІ ПРОМІННЯ ПІД НАМИ

II.

ми від Чорнобиля на 100 кілометрів. Він пише у своєму звідомленні, що в місті Бар перебувала на вакаціях горожанка Австралії 62-річна Катерина Вайхсельбамер, яка довідалася про цю катастрофу щойно по чотирьох днях. К. Вайхсельбамер перервала вакації і повернулася до Австралії, місця свого замешкання, де піддалася лікарським оглядам. Лікарська перевірка ствердила, що К. Вайхсельбамер привезла зі собою високу радіацію і тому їй треба було лікуватися. Таких захворювань, правдоподібно, немає в столиці Києві, — каже автор цієї новинки, тому що урядові повідомлення стверджують, що там немає ніякої небезпеки від радіації, та що життя в столиці плыве спокійно-нормально, без уваги на це, що в половині травня вислано на вакації 250,000 шкільної молоді і видано різні зарядження у зв'язку з Чорнобильською катастрофою.

Остаточне урядове пресове агентство ТАСС почало подавати деякі факти, які

мали місце в АЕС в Чорнобилі. ТАСС поінформував громадян СРСР про те, що в Києві счинилася паніка, викликана вибухом на АЕС в Чорнобилі. Газета "Советская Россия" інформус читача про цю трагедію і стверджує, що багато громадян віддало всі свої сили в боротьбі з невидючим ворогом і стали героями, інші знову були боягузами. Для советських бюрократів боягузи — це ті громадяни, які запитували, "Що ми маємо робити, як ми будемо тепер жити?" Над цими і подібними питаннями дискусювало в загрозованих радіацією громадах, а з Москви від кремлівських бюрократів на чолі з М. Горбачовим, приходили заспокоюючі звідомлення, які інформували громадян про те, що радіоактивність зменшилася і тому здоров'я жителів не загрозовано. Вони не подали наслідків від радіації на здоров'я людей. Якщо мова про матеріальні шкоди, про які ми не маємо даних зі сторони советських фінансових і статистич-

них установ, треба передбачати, що вони будуть високі. Не має інформації про становище евакуйованих людей, про їхню далшу долю, як і які наслідки має радіація на збір збіжжя і горюдини.

На підставі обрахунків західних експертів, матеріальні шкоди спричинені чорнобильською катастрофою будуть виносити приблизно 35 мільярдів доларів. За даними західних спеціалістів 2 - 3,000 осіб будуть поважно заражені радіацією, 25 - 30,000 відчують наслідки радіації в пізнішому часі і, накінець, приблизно 50,000 людей будуть мати клопоти із здоров'ям у зв'язку з легкими наслідками радіації.

Факти, які подавала і обговорювала західноєвропейська і світова преса у зв'язку з чорнобильською катастрофою, говорять про її наслідки, що принесли терпіння тисячам людей.

Однак для кремлівських бюрократів ті старші наслідки не мають впливу на зміну постанов, які відносяться до будови нових АЕС, потрібних для господарських і мілітарних цілей. Вони постійно заявляють, що катастрофа в Чорнобилі не зупинить їх працювати далі над виконанням планів розбудови атомової індустрії, яка має слугувати безпеці і господарському розвою країни.

кати в людську психіку так ув'язнених, як і їхніх переслідувачів. А ця психіка в таких незвичайних умовах, як кастети, виглядає зовсім інакше, ніж у нормальних обставинах. Назверх проявляються інстинкти, які дрімують, припані на дні людської душі, і людина навіть не усвідомлює собі їх присутності; це вміняє видобувати психологічні елементи кастетних в'язнів і їхніх наставників придає мемуарам Мірчука життєвої переконливості, життєвої правди, а перед читачем, який не знаєв подібних переживань і навіть неспроможний уявити собі жахіття концтаборів, відкриває нову невідому йому сторінку людської психіки, яка в умовах нормального життя була б закрита, не маючи умов і даних виявити себе назверх.

У рецензії трудно і зайво було б в деталях представляти читачеві, до якої міри людина здібна в новітніх часах розвитку культури й поступу цивілізації здобуватися на таку страшиницьку вигадливість, прецизність і фізнію у стосованні найжахливіших мук, перед якими бліднуть описи пекельних страждань душ у "Божественній комедії" Данте, а які рівняються хіба старимосним цирковим мукам.

Однак спогади П. Мірчука відзначаються не лише зовнішнім спостереженням і вмілим словесним передаванням фактів. Автор має обдарованість глибоко вни-

Закінчення буде.

3 України про Україну

Шана поетові

На батьківщині видатного українського поета Василя Симоненка — в селі Білках Лубенського району Полтавської області — відбулося урочисте відкриття пропам'ятної плити. Плита була встановлена на приміщенні нової школи, збудованої там, де колись стояла початкова школа, в якій свого часу вчився поет. На ній викарбували слова про те, що в Білках народився і вчився відомий український поет. Жителі села і гості відвідали хату, де виростав Василь Симоненко. Тут тепер міститься його музей. Виступаючи на відкритті пропам'ятної плити, полтавський поет Федір Гарін прочитав свій вірш, присвячений славному землякові, а поет Рауль Чілачава — вірш Симоненка "Україні" в перекладі на грузинську мову.

Фільм про Кармелюка

На Київській кіностудії ім. Олександра Довженка накреслено останню, четверту серію телефільмів про фільму "Кармелюк". Ролью героя фільму виконує артист Іван Гаврилюк. Авторі фільму подають образ Кармелюка на широкому історичному тлі України початку XIX століття. Він зображений як втілення високих народних ідеалів, який попри всі знущання і наругу зберігає гордість і гідність, нескорений духу і волею. Фільм "Кармелюк" випущено з нагоди 200-річчя з дня народження народного месника, який минає в лютому 1987 року.

Успенський собор буде відбудований

Виступаючи на червеному з'їзді письменників України, міністер культури УССР Ю. Олененко сказав, що найближчим часом планується будівництво нових музеїв, відновлення пам'яток історії. Зокрема будуть відкриті Путивльський музей "Слова о полку Ігоревім", літературно-меморіальний музей Максима Рильського в селі Романівці на Житомирщині. Є рішення про відбудову архітектурної перлини — Успенського собору Печерського монас-

тиря у Києві, який був побудований в 1073-78 роках заходами св. Теодосія Печерського. При відступі советських військ з Києва у вересні 1941 року собор був підмінований і після вибуху лишився в руїнах, досі не відбудований.

Новий відділ санаторії

У Трускавці на Львівщині відкрито нове "відділення" санаторії "Дніпро". Воно розташоване у мальовничій місцевості Гірка, що лежить між Дрогобичем і Трускавцем. У 13 дерев'яних будинках одночасно можуть відпочивати 120 осіб. Першими відвідувачами санаторії були гості з Київщини.

Відкрито музей літератури

В Києві, в будинку, де наприкінці минулого та на початку цього століття знаходилася відома колегія Павла Галагана і де не раз бував Іван Франко, відкрито музей, в якому відтворено широку панораму літературного життя України. 35,000 експонатів музейного фонду розповідають про розвиток письменства від XI століття до наших днів. Відвідувачі можуть тут ознайомитися з унікальними раритетами — "Апостолом", видрукованим Іваном Федоровим у Львові в 1574 році, "Учительським Євангелієм", "Требником" Петра Могили, прижиттєвими виданнями творів Івана Котляревського, Тараса Шевченка, Лесі Українки, Івана Франка, Павла Тичини, Максима Рильського. Викликають зацікавлення рідкісні світлинки, особисті речі письменників, їх автографи, театральні афіші.

Диво-яблуня

В саді вчителя-пенсіонера з села Медвин, Богуславського району Київської області, Василя Сидоренка росте крилате яблуня, рясно вкрита плодами. Десять різних сортів яблук прищеплено на ній. У незвичайному саді кожне дерево — це своєрідна колекція. У садах багатьох жителів Медведів є по кілька сортів дерев — яблунь і груш, на яких прижилося по чотири-п'ять сортів яблук.

ПОЛІЦІЯ У ВАШИНГТОНІ заарештувала 112 осіб, які демонстрували проти плану Президента Роналда Регена щодо допомоги повстанцям в Нікарагуа. Їх заарештовано та покрано тому, що закон забороняє демонструвати білія будинку Конгресу ЗСА.

ЗНАВЕЦЬ ПЕРЕЛИВАННЯ крові сказав, що в рамках програм вишукання людей, які в останніх роках мали перелив крові, щоб устійнити чи вони мають вірус АІДС, не вдається віднайти всіх тих людей. Д-р Джералд Сендлер, який є віцепрезидентом Американського Червоного Хреста, сказав, що ті особи повинні якнайшорше піти до своїх лікарів, щоб довідатись чи вони є носіями вірусу АІДС.

ПРЕЗИДЕНТСКА КОМІСІЯ, що очолює Вільям Раджерс і яка прослідкує трагічну експлозію "Челленд-жера", сказала, що міжпротирічний корабель "Колумбія" був здерваний від вилету 6-го січня ц.р. через брак палива. "Колумбію" врешті вислано в орбіту 12-го січня ц.р., але аж після сімох затримань через недостатності.

слідкують.

На головній квартирі міліції на столах блакитні пластикові будиночки, а в них цукерки. Дарунок московських дітей дітям Варшави. Варшав'яни дякують за "братню" допомогу в тій тяжкій ситуації. Советський кореспондент не згадав тільки скорострілів і танків на вулицях Варшави, але побачив багато розпорошених облич, радісних. Нарешті! Такою примітивною брехнею годусь "ЛГ" своїх читачів, які в Советському Союзі вважаються інтелегентні.

В дійсності був розгром "Солідарності" та інших незалежних організацій. Це було проголошення війни народом. Плану погрому опрацьовано давно при допомозі радіокомунікаційних зв'язків. Вони були розбудовані при допомозі советського війська, яке перебувало в Польщі.

"Солідарність" не сподівалася проголошення воєнного стану, погрози страйку виявилися голословними. Ярузельський надіявся, що проголошення воєнного стану обійдеться без жертв з боку робітництва. Ярузельський і після проголошення воєнного стану не має політичного та економічного плану для країни. Він зумів спаралізувати всі незалежні суспільні сили, а на їх місці поставив військові танки, з яких виглядали советські дорадники. Проголошення воєнного стану не мало політичної бази, однак процес відродження не настав. Залишилися тільки слова. Проголошення воєнного стану не вирішило жодних проблем, що стоять перед суспільством. Економічна криза не припинилася. Навпаки — всі проблеми, всі клопоти побились, і до старих додано нові. Настала велика поляризація політичних поглядів, яких не було від часу Другої світової війни. Уряд і партія ділять панічно й ірраціонально. Воєнний стан проголошено із страху втратити владу та привілеї. Що робити далі, ані уряд ані партія не знають.

Західнонімецька преса невідомо чому писала про значне поліпшення господарського становища в Польщі після проголошення воєнного стану. Ось приклад "поліпшення": дозвіл ч. 101 на купівлю одної парі scarpe в ціні 45 золотих. Крамниця ч. 213, селище Гутніце. Відчинено від 12-ої до 18-ої. Краків. Дня 25.03.82 Відділ дільничий. Підпис.

Закінчення буде.

Михайло Кучер

Московські газети про військовий стан у Польщі

I.

Кореспондент "Літературної газети" разом з службовцями советського консульства у Варшаві їдуть автом вулицями столиці після оголошення воєнного стану.

— Прошу документи!

Вояки затримують авто з дипломатичними знаками. На перехресті вулиць вояки із скорострілами. До авто підходить серганти міліції. Голос спокійний, ввічливий, обличчя отверте, погляд уважний. Серганти перевіряє документи з помітною фактовою прецизією. Без зайвого поспіху, але і без зволання. Автор допису до "ЛГ" чомусь дивиться на годинник і рахує — п'ять секунд. Пізніше кожна перевірка документів тривала п'ять секунд. Не довше!

Хоч пасажирів авто були з советського посольства, але серганти знає свій обов'язок. Відразу після 13-го грудня — проголошення воєнного стану в Польщі — "контрреволюціонери" пробували ховатися в автах закордонних дипломатів.

— Прошу, панове! Серганти не міняє тону, спокійно (чого йому, властиво, нервуватися?) і твердо (ну, це правда!) говорить серганти і вибікують дивитися. Витягаємо документи. Серганти порівнює фотографії з оригіналами. Можемо їхати.

Перше, що звертає увагу на вулицях Варшави після проголошення воєнного стану — це спокійний ритм руху. Найбільша у тому заслуга армії та міліції. Вони потрапили запевнити загальну безпеку та порядок на вулицях міста. Треба також підкреслити, що роблять це твердо, виявляють терпеливість і почуття громадської відповідальності (!). Патрулі чергують 24 години на добу. Це несприємне заняття. Зимно. Вітер, або сльота, або мороз. Біля постерунків горить вугілля. Можна грітися.

Громадяни, зокрема старші віком, стараються виявити увагу та доброзичливість до вояків і міліції. Приносять термоси з гарячою кавою або чаєм, печиво. Більшість поляків виявляють до міліції увагу та пошану, бо не могли того зробити, мовляв, за вакхані "хуліганів" із "Солідарності". Люди із жалем згадують жертв з рядів міліції, їхніх рідних, згадують про фізичний терор щодо міліціонерів.

Кореспондент "ЛГ" розмовляв з майором міліції Марьяном Зайцем. Він має 41 рік віку і вже 16 років працює у міліції. Був терор з боку "Солідарності", називали міліціонерів червоними павуками, писали карикатури на стінах будинків на міліціонерів, кидали образи їм у вічі на трамваях, на зупинках трамваях. Забороняли жінкам міліціонерів приносити білизну до прання. Панував терор у школах до дітей міліціонерів. Їм не давали підручників і зошитів. На фабриках не розмовляли з жінками міліціонерів. На двірках домів малювали хрести з написами: "Ваша година прийде!"

Перше почуття після проголошення воєнного стану у мешканців Варшави було почуття полегшення, — вписав читачів "ЛГ" московський журналіст, — думка, що ось врешті скінчилася анархія. Після серпня 1980 року почався час свідомого нищення господарки, громадянської моралі та авторитету партії і державної влади. Зрештою проголошення воєнного стану не викликало радості, але було почуття полегші. Появилася надія на покращання становища.

Серганти Роман Зубровський оповідає: ранком 13-го грудня я стояв на постерунку. До мене підходили громадяни і казали: "Нарешті! Шкода, що того не було зроблено раніше". На комедатуну міліції приходили люди, щоб висловити свою вдячність. Серед них лікар. Пропонував допомогу. Однак не можна мати ілюзій. Сили контрреволюції спаралізовані, але ще не зліквідовані. Треба підлинувати.

В ніч з 12-го на 13-те грудня у Варшаві інтерновано понад 400 осіб. Припинено телефонічні розмови, запроваджено контроль листування. Найголовніше завдання боротьба з законспірованим переможеним рухом. Виявлено 46 "провокаторів", які заклали до страйків. Коли телефони почали працювати, у слухавках було чути: розмова контрольована. Ворог має знати, що за ним

Тиждень Поневолених Народів в Олбані

Заходом Олбанського Комітету Поневолених Народів в маніфестації з нагоди 300-ліття міста Олбані, столиці ньюйоркського штату, 19-го липня ц. р. іхала, між іншим, змоторизована платформа КПП зі статусом свободи і відповідними написами: Україна, Литва, Латвія, Мадярщина, Польща, Афганістан. На платформі були: Берніс Авіза з дівчиною, в литовських народних одягах, голова Комітету, мгр Андрій Дурбак і донька Ляріса в українських одягах, з українськими прапорами, Діана Наболюта-Пасініеллі з хлопчиком Християном Спаксом з українськими прапорами, два афганські дівчинки з афганськими прапорами.

21-го липня Комітет подбав про виставку матеріалів в галерії „Конкурс“ у будинку легіслатури. На стіні висів великий напис „Україна“, 1000-ліття християнства в Україні, портрети князя Володимирів і княгині Ольги, статті про День Незалежності України, про Чорнобиль, копії прокламацій губернатора ньюйоркського штату й мейорів міст Олбанської округи про Тиждень Поневолених Народів, велика карта України, були книжки англійською мовою про Україну, летючки про Юрія Шухевича і про Чорнобиль.

Найбільше зацікавилися виставкою учні, що випливали про поневолених народи. Українську частину виставки організували Марія Савків і син студентом Михасем та мгр Василь і Анна Гогоші з Когову. Цю виставку відкрив в 10-й год. о. М. Цівак, литовський священник, коротко молився, згадуючи про потребу об'єднання і співпраці всіх поневолених

народів. Посол Р. Коннерс прочитав прокламацію губернатора ньюйоркського штату М. Квомо про Тиждень Поневолених Народів. Він в імені багатьох сенаторів і послів висловив підтримку для поневолених народів в їхній боротьбі за свободу й незалежність. Голова Комітету Б. Авіза прочитала прокламації мейорів міст Олбані, Скенектаді, Трою, Вотервілі, Когову, Амстердаму, Гадсону й Ренселіру. Д-р Шандор Балог, маляр, прочитав статтю про долю поневолених народів, про їхні надії, що свободолобна Америка підтримуватиме їхню боротьбу.

Ввечері того ж дня в 8-й год. на руслі WGY відбувся т. зв. „ток-шоу“. Заповідником був Баб Кадмор, приятель українців, що покликав до слова Мірона Василюка, директора Українського Інформаційного Бюро УККА у Вашингтоні. Він з'ясував історію поневолених багатьох народів російським комуністичним імперіалізмом і їхню боротьбу за незалежність. Потім йому ставили питання українці і неукраїнці, на які він в кінці відповів. Є різні ступні поневолених, від національного до соціального й економічного. Україна належить до найгірше тотально поневолених народів, однак, світ це промовчує. Шойно трагедія в Чорнобилі зацікавила світ долею українського народу, що про нього не має права дбати маріонетковий союветський український уряд у Києві, тільки все рідше Москва, а вона промовчує про катастрофу подобию, як і голод в Україні в 1932-33 роках.

Літописець

Бразилія...

(Закінчення зі стор. 1)

хлібком, виложеним кольоровими камінчиками в українському народному стилі, далі кам'яними лавочками для відвідувачів. Проект цей розробив та виготовив інженер-архітект Мирослав Німців, з Вашингтону.

Як подає „Праця“, у тих святкуваннях беруть участь фольклорна група Товариства „Провісита“ з Буенос-Айреса, Аргентина та дівочий хор „Веснівки“ з Торонто, Канада. Після Архисерської Богослужби, що її відправив Владика Ефрем Кривий із священниками, відбудеться посвячення наріжного каменя на площі Україна. День 12-го серпня — це з'ясування 80-ліття заснування міста Прудентополюса та 90-ліття прибуття українців до Прудентополюсу.

Як пише парох отець Василь Цимбаліст, цього дня відбудеться урочиста парада мешканців міста з чисельними „флотами“, один з яких буде макетом проекту пам'ятника з живими постаттями Шевченка, Володимирів та св. Ольги. Дефіляду започаткує українська суботня школа Покрови Божої Матері, фольклорна група і хор „Веселка“, підкреслюючи вклад у розбудову міста українськими поселенцями.

УРЯД БІЛОЇ МЕНШОСТІ в Південно-Африканській Республіці має намір обмежити дипломатичні і всякі інші зв'язки з тими країнами британського Коммонвелту, які на своїй річній конференції вперто домагалися від прем'єр-міністра Маргарет Тачер поширення економічних санкцій, а деякі навіть вимогли і загалом програми і самостійно такі санкції проголосили. Міністер закордонних справ Преторії Рольоф Ф. Бота заявив кореспондентам, що його уряд незабаром подасть до загального відомої свої заходи проти тих країн, які особливо ворожо ставляться до теперішнього уряду.

МАЛЬТА ПОПЕРЕДИЛА Лівію про можливість атаки на її територію американськими воєнними літаками в квітні цього року. Мальтійський прем'єр Кармені Міфсуд Бонніці заявив під час інтерв'ю, що він готовий повторити це ще раз, бо жадна держава світу не має права нападати на будь-яку державу без відповідної війни. Мальтійські радари станції, які тільки помітили на екрані групи невідомих літаків, які летіли в сторону північної Африки, вони повідомили уряд, а уряд своєю дорогою перестеріг лівійського диктатора полковника Муаммара Каддафі про можливість нападу.

Д-р БОГДАН НОВАК ЛІКАР ВНУТРІШНІХ НЕДУГ

145 Е. 15-та вул. (пл. 3-го Авеню), Нью Йорк, Н. Й.
Medicare приймається. Тел.: (212) 533-5748

ПОДЯКА

Екзекутива Провінційної Ради Комітету Українців Канади Саскачевану оцим складає Дирекції Української Канадської Фондації ім. Тараса Шевченка у Вінніпегу, Ман. признання і подяку за уніфікацію субсидій в сумі 2,500 дол. на започаткування кончею потрібного інформаційного центру.

Українська Канадська Фондація ім. Тараса Шевченка являється важливим базисом у збереженні та розвитку української культури, яка є одним з основних елементів у збереженні нашої національної субстанції.

Вірю, що українська спільнота в Канаді ще з більшою повагою та зрозумінням буде морально і матеріально підтримувати цю важливу установу у віпному світі.

Екзекутива Провінційної Ради
КУК Саскачевану

Пленарна Конференція Міжнародної ради жінок (МРЖ) відбулася в Лондоні, Великобританія, від 21-го квітня до 1-го травня ц. р. А що Об'єднані Нації проголосили цей рік Роком Миру, то й темою Конференції було „Жінки і міжнародне порозуміння“.

Були заступлені численні делегації 34-ох Крайових рад різних країн, члени Управи МЖР, голови та члени постійних комісій та представниць до ООН і їх організацій. Гістьми були делегати неурядових і міжурядових організацій. Українки брали участь у цій конференції, як члени Крайової ради Канади (А. Холод) та ЗСА (д-р Марта Богачевська-Хом'як). Крім того через Крайову раду ЗСА обсерваторок було три: Ірена Рожанковська, Ірена Куровицька та Марія Квітковська.

Конференцію відкрила вчорашній президент Міжнародної ради жінок Дейм Міріам Делл з Нової Зеландії. У своєму слові вона підкреслила історичні моменти на шляху МЖР, пригадала мотто МЖР, яке є „золотим правилом“, а саме: „поводися з іншими, як ти хотіла б, щоб вони поводитися з тобою“. Не зважаючи на великі досягнення у різних ділянках, вона закликала до більшої поваги засадам і цілям, що ними керувалися жінки, які створили цю організацію, що пов'язала їх у федерацию всіх рас, віровишень і традицій.

Дійсно, на цю Конференцію прибули делегати національних рад із різних країн та континентів. Всі говорили поміж собою. Пригадує один випадок, коли делегати Ізраїля і Лівану висловили готовність говорити одна з одною, і це дійсно сталося. На пленумі ці під час праць комісії панувала спокійна і дружня атмосфера. Всі застосовувалися на проблемі, що були вже піднесені на конференції у Найробі в 1985 році, і старалися йти тим шляхом.

Під час Конференції розглядалися питання на більшій мету, зокрема у підготовці ювілейних відзначень і далішніх планувань. Все було докладно розглянуто на комісії і пропонується у формі резолюції для прийняття на Пленумі. Резолюції були у справі адоптування дітей; пропонування в ООН Року Роднин; посилення заходів для піднесення вишколу жінок і їх підготовки займати відповідні позиції в суспільному, економічному і політичному світі; порнографічних програм; протидії світовому тероризму; підтримки ООН у справі миру; підтримки для Комісії людських прав при ООН у справі негуманного карання у світі. Прийнято й резолюцію у справі тактики, як зривати конференції, що є звичайно спричинювано малою, але голосною меншістю делегатів, тому вітає об'єднану дію комісій для погодження між екстремними поглядами так, що дебати конференції можуть продовжуватися.

Слід тут згадати, що д-р Марта Хом'як була членом комісії міжнародних справ і через ту комісію приготували резолюцію у справі нуклеарної катастрофи в Чорнобилі. Допоміжно в цьому була делегатка Західної Самоа, а внесла її делегатка Бельгії, що було прийняте на пленумі.

Відбулася також окрема сесія-полуденок регіональних делегаток. Українки були на нарадах для делегаток Америки, Канади і Карібських островів. Коли обговорювано можливість скликання регіональної конференції в Південній Америці і коли делегатка Колумбії (єдина делегатація з Південної Америки) говорила про економічний стан там, я мала нагоду висловити свої заваги на підставі моїх недавніх відвідів українських жіночих організацій в Аргентині і Бразилії, як голова СФУЖО. Це викликало зацікавлення.

30-го квітня був призначений на відвідинах поза Лондоном. Делегати були поділені на різні групи. Нам, українкам, призначено поїхати до Вінчестера, першої столиці Англії. Там нас прийняли місцеві провідні жінки, гостили і провадили на оглядини історичних місць. Є там давня катедрна з XI ст., де поховані єпископи і визначні громадяни. Початки її ще з норманських часів залишилися, відносно пізніші додання. Головна вулиця підноситься вгору коло ратуші міста, і там ми мали нагоду оглянути виставку з нагоди 900-річчя від часів норманів, яка відзеркалює життя і події в Англії з того часу.

Після оглядин нас запросила одна родина, яка власного весь час була з нами; обидвоє дуже добре обзнайомлені з історією і побутом їхнього міста. Скажу була зустріч там із дружи-

Конференція Міжнародної Ради Жінок

Н. Даниленко і М. Квітковська з делегатками з Південної Кореї

(Зліва): президент МЖР Дейм Міріам Делл, президент Крайової ради Великобританії М. Мейн і баронеса Гупер.

Президентка Жіночої ради в Канаді М. Марі потвердила, що вона добре знає організованих українку у Канаді, які є членами Ради жінок. Президентка Американської ради п-і Даненфілд також висловила позитивно про українку у ЗСА і запитала, чи ми могли б із ними співпрацювати. У зв'язі з тих нарад на пленумі було зазначено: Крайової ради Канади і ЗСА мають крайові жіночі українські організації, які зможуть бути активними в американській Регіональній Комісії.

26-го квітня відбулися вибори, і управлені до голосування мали нагоду зробити це впродовж дня. Листа кандидатів була вручена всім і було доволі часу всім познайомитися з життєписом кандидаток та пізнати їх особисто. Управу на чергову календню очолила д-р Соокія Гонт із Кореї. Канцелярія МЖР знаходиться в Парижі і залишається там незалежно від того, де була б вибрана голова.

Крім нарад, були ще різні прийняття. 22-го квітня вчорі приймав делегаток міністер внутрішніх справ у Ланкестер Гавзі. На прийняття загонала прем'єр-міністер Маргарет Тачер. Це нам дало нагоду говорити з нею, коли вона знайомилася з делегатками. Тоді я мала нагоду представитися їй, сказати про СФУЖО і привітати від українського жіноцтва, яке, як сказала я, з гордістю дивиться на неї і подивляється її вмілу й рішучу поставу за правопорядок у політичному світі.

25-го квітня відбувся конвенційний бенкет у „Кафе Роял“, на якому вітала делегаток президентка Національної ради Великої Британії, Баронеса Гупер, одна з почесних патронок МЖР, мала промову і внесла тост за її Величеству королеву Єлисавету. А на закінчення Конференції 1-го травня вчорі відбулося прийняття в палаті Ст. Джеймс, на якій ми були представлені королеві-маті Єлисаветі.

30-го квітня був призначений на відвідинах поза Лондоном. Делегати були поділені на різні групи. Нам, українкам, призначено поїхати до Вінчестера, першої столиці Англії. Там нас прийняли місцеві провідні жінки, гостили і провадили на оглядини історичних місць. Є там давня катедрна з XI ст., де поховані єпископи і визначні громадяни. Початки її ще з норманських часів залишилися, відносно пізніші додання. Головна вулиця підноситься вгору коло ратуші міста, і там ми мали нагоду оглянути виставку з нагоди 900-річчя від часів норманів, яка відзеркалює життя і події в Англії з того часу.

Після оглядин нас запросила одна родина, яка власного весь час була з нами; обидвоє дуже добре обзнайомлені з історією і побутом їхнього міста. Скажу була зустріч там із дружи-

ною нововибраного заступника посадника міста (наступного посадника), сама німецького походження і свідомо того, що й хвалилася, що привезли сюди всі меблі з батьківського дому і шаслива, і чується в себе вдома.

Під час цілого перебування на Конференції, на нарадах, прийняттях і відвідинах, була завжди можливість записатися з делегатками, що я використовувала для об'єднання їх із нашими проблемами. Після втраченої нашої державності, коли наша республіка була зайнята совєтами, наша Національна рада пішла в екзил, і як така вже не може бути членом МЖР, висияла я. Після Другої світової війни ми створили СФУЖО і пояснювала їм нашу дію і наші змагання. Згадуючи про ювілей християнства України, я подарувала зацікавленим шильки книжки Ольги з відповідним поясненням. І так ця шилька помянувала знову у світ — до Еспанії, Німеччини, Лівану, Філіппін, Нової Зеландії, Камерону, Самоа, Кореї, Тайланду, різних закутків Англії, Колумбії, Індонезії, Зімбабве.

Разом із членкою Комісії зв'язків СФУЖО І. Куровицькою ми мали коротку розмову з уступаючою президенткою МЖР, Дейм Делл, з якою ми листувалися в справі нашої участі на 24-й Пленарній Конференції. Ми вручили їй шильку книжки Ольги, нашу літературу та українську писанку. Вона сказала, що рада, що я знайшла можливість узяти участь у цій Конференції.

Ще одна конференція поза нами. Ми взяли в ній участь і дали про себе знати. Це дуже важливе, й українське жіноцтво цим самим включає українську проблематику у світову, запізнається з жіноцтвом цілого світу та поширює свій світогляд.

Затьмарила наш побут у Лондоні страшна вістка про нуклеарну катастрофу в Чорнобилі, яка дійшла до нас шойно вчорі 28-го квітня. Вся преса і телевізія почала тоді коментувати, зокрема закидаючи урядові СССР, що затягли цю катастрофу. Україна була на

порядку дня всюди; раптом нещастя поставило її відкрито на мапу! Один із англійських журналістів писав: „Це ж не третій світ, де голод винищує, це є жертва власної політичної системи“ і що „в СССР і в Україні це вплине на політичну ситуацію“.

Будучи в Лондоні я зложила візити обоєм Єпископам. 23-го квітня ми (І. Рожанковська, І. Куровицька і я) відвідали українського католицького єпископа Владика Августина Горняка у супроводі члена Управи Жіночого Т-ва ім. Олени Теліги, С. Прошак та голови Об'єднання Українців Великобританії А. Ясельського. Владика прийняв нас широким, ми поінформували його про конференцію МЖР. Я привітала Владика від Управи СФУЖО і поінформувала про нашу працю, заплановану на найближчий час. Також розказала я про свої зустрічі з владиками, священниками й катехитами та монахинями в Південній Америці. Владика розповів про працю в Англії, показав нам резиденцію, музей, бібліотеку і катедру. Все знаходиться в дуже гарній престижній околиці Лондону. До катедр ми ще прийшли в квітні недовго на Службу Божу. Після цього я зайшла до церковної залі, де частина української громади Лондону мала свій обід. Мене попросили розказати про СФУЖО і конференцію МЖР. Я і старалася їх про це поінформувати.

Того ж дня ми зложили також свою візиту Єпископові УАГЦ Володимирів Дідовичів. Привітавши його від СФУЖО, ми розказали йому про конференцію МЖР. Владика розказав нам про церковні справи а також, тому що я задала про свої зустрічі в Південній Америці, ми обмінялися думками про справи зв'язані з українцями в Аргентині, Бразилії й Венесуелі.

29-го квітня після обіду я поїхала до канцелярії СУБ, де мене чекали п. Б. Крушельницька, голова ОУЖ Великобританії, та Л. Фостун, секретарка. Ми заговорили до інших приміщень і привітали п. Б. Дмитрову, голову СУБ, і п. Равлюком. Того ж вечора ми поїхали до домівок СУБ, де були заповідні східчини з доповіддю референтки народного мистецтва СФУ — ЖО Н. Даниленко. Перед доповіддю я привітала членку ОУЖ і гостей. Н. Даниленко і Л. Кій вже були в Манчестері. Брандфорд і Олдамми з дуже цікавою доповіддю про українське народне мистецтво та показували назвичайно цікаві прозори про збереження історичних пам'яток в Україні.

Після доповіді відбулось прийняття, що дало мені можливість записатися з членами нашої складової організації ОУЖ у Великобританії та їх управу. Такі зустрічі дуже корисні для скріплення співпраці між ексекутивною та складовими організаціями та вияснення організаційних справ. На жаль, не було мені вже можливо поїхати до Брандфорду і Олдамми, де є управа другої нашої складової організації Товариства Українських Жінок ім. О. Теліги. Але це був великий час, а я вже мусіла повертатися. Зустрічалась я з членами Т-ва в Лондоні, а С. Прошак мене супроводила на офіційні візитах, за що я їй і А. Ясельському, голові Об'єднання Українців Великобританії, дуже вдячна. До речі, я їх теж відвідала, а голова Об'єднання гостив нас обідом у ресторані.

Марія Квітковська

Пам'яті д-ра Б. Лончини

Був рік 1942. Гітлерівська окупація України. В таких умовах наказом було зберегти в першу чергу основу буття української нації в усіх її різновидах — українську людину.

Хто ж тоді в Україні, пригадає, що весною того року був дошкульний голод на всьому Підкарпатті. Ще осінню 1941 року великі зливи спричинили вилив гірських рік, який знищив дорешти всі господарські запаси, які залишилися після совєтського господарювання і високим німецьким контингентів, наложених на і так небагате підгірське населення.

Все українське життя в тому часі могло проявитись тільки в рамках Українського Центрального Комітету в Кракові, що його очолював проф. Володимир Кубійович, і в його відгалуженні у Львові, під проводом д-ра Костя Паниківського. Відбулись президентські наради обох УЦК. Порішено нести порятунком населенню Підкарпаття, переселюючи дітей від 8 до 14 років життя на час передівки і на літо на Поділля, для решти населення організувати т. зв. народні кухні по селах.

Треба було у Львівському УЦК людей до праці. В тому часі і я почала працювати в УЦК, у Відділі Суспільної Опіки. Одного разу довелось мені полагодити якусь пильну справу в президентському секретаріаті д-ра К. Паниківського. І от зайшовши туди, побачила я там нову людину. Це був д-р Богдан Лончина. Згодом я довідалась, що він саме закінчив студії романістики у Віденському університеті, був головою студентської організації „Сін“ у Відні, і тепер він справді допоміг українським студентам. Не одну справу довелось мені з ним полагоджувати для годуючих Підкарпаття. Д-р Б. Лончина ставився дуже уважливо до таких справ, бо, як казав, „Наша молодше майбуття“.

Наближався пам'ятний 1944 рік. Большевики стояли майже на кордоні Галичини. Нам стелився замічений шлях в незнане майбуття...

Прошли роки. Я осіла в Дітроїт. Якось вийшовши з церкви Непорочного Зачаття, я зустріла д-ра Б. Лончину. Ми пізнались, привітались і він представив мені свою дружину Орису та дітей. Одного разу панство Лончини відвізали мене до дому після якоїсь української імпрези. Я попросила їх зайти. Ми розговорились про перші наші кроки на новій землі.

Розказував Покійний: „Після прибуття до Америки мені вдалось одержати добру працю — професуру в американському університеті, були не злі і побутові умови, але діти підросли, а тамні української церкви, ні української школи, Пласту, і взагалі нашого середовища я зрезигнував. Ми переїхали до Дітроїту і починали життя знову від початку...“

У 1960 році після смерті д-ра Мірона Добницького директором суботньої українознавчої школи Т-ва „Рід-

Св. п. Б. Лончина

на Школа“ став д-р Лончина. В тому часі він вже працював професором в американському університеті, але свій вільний час віддавав українському шкільництву, мовляв: „В наших умовах треба присвячувати особливу увагу навчанню і вихованню молодого покоління, бо так пригрозило наше майбуття“. Ми знову зустрілись, тим разом при педагогічній праці. Але мої зарплатні умови змінились і я мусіла відійти із суботньої школи.

Незабаром ми знову зустрілись при навчальній праці, тим разом на Педагогічних курсах, організованих Товариством „Рідна Школа“, д-р Лончина як директор, а я як викладач. Крім того ми ще зустрічалися щороку при кінцевих іспитах (матурі) суботньої українознавчої школи і при відвідуванні цієї школи з доручення крайової шкільної ради УККА. Д-р Лончина був вимогливий у праці і до нас, учнів, і до учнів. Після 14-річного навчання і очолювання українознавчої школи д-р Лончина відійшов. (При цьому хотіла б я згадати, що в тому часі школа українознавства налічувала понад 400 учнів).

Давно відійшла і я від педагогічної праці. Пливли роки... І остання моя зустріч з Покійним: це мій короткий обмін думками в справі відзначення 85-ліття проф. Володимира Кубійовича в Дітроїті. А потім вже тільки тривожні вістки про його занедужання...

Покинула нас людина, яку ми всі так добре знали, людина, яка віддала велику частину свого життя для навчання і виховання в українській культурі наших нащадків, людина, яка хотіла зрезигнувати зі свого вільного часу в суботі чи у звичайній робочій дні і віддати їх для української громади, людина, яка залишила тривалу пам'ятку для українського шкільництва — підручник для української школи „Історія української культури“, як і інші свої наукові праці, людина, яка під кінець свого трудовитого життя вклала неперевіреним труд у змагання за патріархат Української Католицької Церкви.

Д-р Богдан Лончина був одним із тих, що планували на далеке майбуття.

Фаліна Любинецька-Кульчицька

Ділимось сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в суботу, 26-го липня 1986 р. в Лос Анджелес, Каліф. відійшов від нас на вічний спочинок, заасотворений Найсвятішими Тайнами, на 98-му році трудовитого життя наш Найдорожчий

БАТЬКО, БРАТ, ТЕСТЬ, ДІДО І ПРАДІД

бл. п. д-р

СТЕПАН КІЗИМА

бувший суддя в Стрию, Україна
і учасник Визвольних Змагань.

В тяжкому горю:

доньки:

мгр ІРЕНА МІШКЕВИЧ
ОКСАНА з мужем ОРЕСТОМ ЗОЗУЛЯ
син — Івж. БОГДАН КІЗИМА з дружиною
МАРГАРЕТОЮ
брат — МИХАЙЛО КІЗИМА

внуки:

РОМАН МІШКЕВИЧ з дружиною СУЗІ
ВОЛОДИМИР ЗОЗУЛЯ з дружиною
КОЛІН
ЮРІЙ ЗОЗУЛЯ
ХРИСТІА, АДРІАН, ПЕТРО КІЗИМА
правнуки: СТЕПАН, СКАТ, ШЕЙН, АНДРЕЙ
ЕРІКА

Ближче і далше Родина в Україні
Тіліні останні Покійного поховано на цвинтарі Форест
Павн в Глендейл, Каліф.

Повідомляємо, що з волі Всевишнього відійшов у Вічність у середу, 6-го серпня 1986 р.

бл. п.

Михайло Іваницький

ПОХОРОН відбудеться у суботу, 9-го серпня 1986 р. в українській католицькій церкві св. Миколая в Пасейку, Н. Дж., а описла на українській православній цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Записки у глибокому смутку:

друга ІВАНА ФЕДІВ
КУЗИНІВ, ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ

